

V OSRČJU EVROPSKEGA PARLAMENTA: ČLANSTVO SLOVENSКИH EVROPOSŁANCEV V ODBORIH EVROPSKEGA PARLAMENTA**

Povzetek. Članek obravnava aktivnosti slovenskih evro-poslancev, ki jih avtorica povzema iz analize članstva v odborih Evropskega parlamenta (EP) med letoma 2004 in 2017. Članek izhaja iz domneve, da – glede na manjše število evroparlamentarnih mandatov Slovenije v primerjavi z večino držav članic EU – slovenski evro-poslanci delujejo v različnih odborih, da bi tako povečali zastopanost slovenskih volivcev v odločevalnem procesu EP. Ugotovitve potrjujejo to domnevo. Politična (strankarska) in nacionalna sestava plenuma ter ekspertna znanja slovenskih evroposlancev prispevajo k raznolikosti članstva slovenskih evroposlancev v odborih EP in zastopanosti volivcev v odborih EP. Članek prispeva k razširitvi znanja o EP in vlogi slovenskih evroposlancev ter postavlja temelje za nadaljnje proučevanje aktivnosti slovenskih evroposlancev v odborih EP.

Ključni pojmi: Evropski parlament, člani Evropskega parlamenta, evroposlanci, Evropska unija

Uvod

Od začetka evropskih integracij v petdesetih letih se je proučevanje Evropskega parlamenta (EP) močno razmahnilo (glej pregled literature v Hix in Høyland, 2014). V okviru študij parlamentov, EP in vpliva le-tega v Sloveniji se je slovenska politološka znanstvena skupnost osredotočila predvsem na proučevanje evropskih volitev (Fink-Hafner in Deželan, 2005, 2014; Krašovec, 2010; Kustec Lipicer, 2007, 2010) in vlogo Državnega zbora Republike Slovenije (DZ) v evropskih zadevah (Kocjančič, 2003; Zajc, 2006; Vehar, 2007; Lončar, 2009; Kajnc Lang, 2015). Raziskovalci so doslej izrazili manj zanimanja za aktivnosti članov Evropskega parlamenta (ČEP, tj. evro-poslanci) (glej izjeme Šnabl, 1998; Deželan, 2004a, 2004b). Zaradi pomanjkanja študij o aktivnostih slovenskih evroposlancev znotraj EP prispevek širi vedenje o vlogi slovenskih evroposlancev ter postavlja temelje za nadaljnje

---

* Dr. Andreja Pegan, raziskovalka, Trinity College Dublin, Dublin, Irska.

** Izvirni znanstveni članek.

proučevanje aktivnosti slovenskih ČEP znotraj odborov EP (npr. poročila, pozicije vpliva in kariere znotraj odborov).

Pomanjkanje zanimanja za delovanje slovenskih akterjev znotraj EP lahko pripišemo kratkemu članstvu Slovenije v Evropski Uniji (EU) in dejstvu, da se Slovenija uvršča med manjše države EU. V EP imajo le Estonija, Ciper, Luksemburg in Malta manjše število evroposlancev. Pa vendar, tako Svet EU (Svet) kot EP stremita k delovanju po načelu soglasja in ne preglašovanja, kar pomeni, da vsak nacionalni in politični interes šteje. Posledično to pomeni, da v nasprotju z ljudskim prepričanjem Slovenija ni brez glasu v Bruslju.

Članek začena s predpostavko, da je glas, definiran kot demokratična zastopanost slovenskih volivcev v EP prek slovenskih evroposlancev, odvisen od priložnosti slednjih za vpliv na politike EU. Pri vprašanju možnosti vpliva si članek pomaga z analizo članstva slovenskih evroposlancev v odborih EP, ki oblikujejo politike EU in predstavljajo osrednjo strukturo odločanja v EP (Neuhold, 2001). Na osnovi teorij obnašanja v odborih (Krehbiel, 1992; Cox in McCubbins, 2007) ter ugotovitev (Hix in Høyland, 2014), ki izhajajo iz raziskovalne agende o EP, članek proučuje, v katerih odborih EP so včlanjeni slovenski evroposlanci, kako so osnovana njihova članstva ter kaj to pomeni za demokratično zastopanost volivcev.

Več je razlogov za proučevanje odborov in demokratične zastopanosti. Parlamentarni odbori so pogosta organizacijska oblika delovanja znotraj parlamentov, ki združujejo podskupino izvoljenih predstavnikov ljudstva na tematsko opredeljenem področju (Mattson in Strøm, 1995: 249–250; Strøm, 1998: 2). Ker odbore sestavlja podskupina poslancev, se postavi vprašanje, kako reprezentativni so odbori EP v primerjavi s sestavo plenarnega zasedanja EP. S tradicionalnega vidika politične teorije je demokratična zastopanost opredeljena v okviru razmerja med volivci (principal) in izvoljenimi predstavniki (agenti), v okviru katerega slednji prek volitev dobijo mandat za zastopanje prvih (t. i. politična zastopanost kot element demokratične zastopanosti) (Urbinati in Warren, 2008: 389). V tem pogledu sestava odborov odraža plenum oz. rezultat volitev in je element modela predstavniške demokracije, v kateri izvoljeni predstavniki predstavljajo volivce (Pitkin, 1967). V kontekstu EP je razmerje med sestavo plenuma in odborov problematično za demokratično zastopanost volivcev zaradi razdelitve evroposlanskih mandatov proporcionalno glede na število prebivalstva v držav članicah (14. člen Pogodbe o Evropski uniji). Nemški evroposlanec v plenumu zastopa trikrat večje prebivalstvo kot slovenski evroposlanec. V primeru odborov je problem obraten, saj ima Nemčija kot država članica z največjim prebivalstvom 96 predstavnikov v primerjavi z 8 evroposlanci iz Slovenije kot predstavniki manjših držav članic. Nemški volivci so prek svojih evroposlancev lahko zastopani v vseh odborih EP, slovenski pa ne.

Proporcionalna razdelitev evroposlanskih mandatov glede na prebivalstvo v primeru Slovenije in manjših držav članic omogoča boljšo zastopanost volivcev v plenumu in slabšo zastopanost volivcev v odborih EP.¹

Članek na osnovi štirih hipotez razvije pričakovanje, da – glede na manjše število evroparlamentarnih mandatov Slovenije v primerjavi z večino držav članic EU – slovenski evroposlanci delujejo v različnih odborih, da bi tako povečali zastopanost slovenskih volivcev v odločevalnem procesu EP. Ugotovitve potrjujejo to razmišljanje. Politična (strankarska) in nacionalna sestava plenuma ter ekspertna znanja slovenskih evroposlancev prispevajo k raznolikosti članstva slovenskih evroposlancev v odborih EP in zastopnosti volivcev v odborih EP.

Parlamentarni odbori

Parlamentarni odbori so oblika organizacije delovanja parlamentov, ki združujejo podskupino poslancev pri opravljanju parlamentarnih funkcij na tematsko opredeljenem področju (Mattson in Strøm, 1995: 249–250; Strøm, 1998: 2). Funkcije odborov so: nadzor izvršne oblasti, pregled zakonodajnih predlogov, podajanje amandmajev in razprava.² V primerjavi s plenarnim zasedanjem, na katerem se potrjujejo medstrankarsko že usklajena stališča, odbori predstavljajo osrčje delovanja parlamenta, kjer poslanci oblikujejo stališča. To velja tudi za EP, ki se dandanes poslužuje svojih pristojnosti v zadevah EU veliko bolje kot nekateri nacionalni parlamenti (Mamadouh in Raunio, 2003: 336). Odbori EP imajo tudi večjo institucionalno moč kot odbori v nekaterih državah članicah. V primeru Francije je zakonodajno delo v spodnjem domu organizirano le v šestih stalnih odborih v primerjavi z dvajsetimi v EP. V primeru britanskega spodnjega doma stalni odbori opravljajo predvsem nadzorno funkcijo ter kot taki nimajo večjega vpliva na pripravo zakonodaje, ki je v glavnem prepuščena *ad hoc* odborom (Bentton in Russel, 2013; Mattson in Strøm, 1995: 260). Formalni okvir delovnih teles v DZ RS je primerljiv s parlamenti, za katere so značilni vplivni odbori (glej 35. člen in 41. do 56. člen Poslovnika DZ RS; Zajc, 2008: 6–7). Dejansko moč komisij in odborov bodisi v primeru zakonodaje bodisi nadzora je težko oceniti. Študije primera Odbora za zadeve EU v DZ kažejo, da – kljub pomembnim formalnim kompetencam – odbori nimajo močnega vpliva nad izvršno oblastjo (Zajc, 2006; Vehar, 2007; Zajc, 2008; Igličar, 2009; Kajnc Lange, 2015). To potrjuje tudi dejstvo, da DZ sprejema več zakonov po nujnem in skrajšanem (brez druge obravnave) kot pa po rednem postopku,

¹ Boljše/slabše se tu nanašata na število zastopanega prebivalstva in število odborov, v katerih evroposlanci sodelujejo.

² Funkcije odborov se sicer razlikujejo glede na prakso in pravila v parlamentih (Mattson in Strøm, 1995).

kar omejuje vlogo odborov, saj ne pride do večfazne obravnave zakonskega predloga (Igličar, 2009: 151, 159; glej tudi Državni zbor, 2014: 32). Glede posluževanja številnih interpelacij posameznih ministrov kot tudi vlad pa lahko ocenimo, da v odborih DZ ne pride niti do zadovoljive stopnje nadzora vlade (Zajc, 2000: 104).

Zanimanje za študij odborov v EP se je povečalo po uvedbi soodločevalnega zakonodajnega postopka z Maastrichtsko pogodbo. Po tem postopku, ki se od Lizbonske pogodbe naprej imenuje redni postopek, Svet ne more zaobiti mnenja EP, ki se oblikuje znotraj posameznih odborov ter potrdi na plenarnem zasedanju. Zaradi soodločevalne moči ni presenetljivo, da je EP razvil veliko mrežo odborov, ki se sicer lahko spremeni v vsakem parlamentarnem obdobju in od leta 1984 niha med 17 do 20 stalnih odborov (Whitaker, 2011: 28).

Pri izbiri svojega članstva v odborih ČEP niso povsem svobodni. Število mest v odborih je namreč omejeno in razdelitev mest mora biti čimbolj podobna politični sestavi EP kot celoti (plenum). Za uresničitev slednjega so mandati v odborih razdeljeni evropskim poslanskim skupinam, ki odločajo o končni sestavi odborov, preden je le-ta potrjena v posameznih odborih (Poslovnik EP, 2017: člen 199; Bowler in Farrel, 1995; McElroy, 2006; McElroy, 2001).³ Raziskave so tudi pokazale, da poleg politične sestave plenuma odbori stremijo k zrcaljenju nacionalne sestave EP, kar dodatno pripomore k zastopanosti volivcev (Bowler in Farrel, 1995: 227). V primeru »mikroskopskih« nacionalnih delegacij (mednje uvrščamo tudi Slovenijo) to ni mogoče (Deželan, 2004: 204). Število odborov namreč presega število slovenskih poslancev v EP (glej Whitaker, 2005: 16). Čeprav število odborov, v katerih poslanci lahko delujejo, ni omejeno, so ČEP povečini člani enega odbora in namestniki člana drugega (Poslovnik EP, 2017: člen 200). Slovenski ČEP bi lahko bili zastopani v vseh odborih EP le, v kolikor bi vsi bili člani dveh odborov in več kot polovica še namestniki člana tretjega.⁴ Tako kot člani tudi namestniki lahko postanejo poročevalci v odboru (Poslovnik EP, 2017: člen 51), predlagajo spremembe k predlogu (člen 169) in glasujejo v primeru odsotnosti polnopravnih članov.⁵ Glede na naloge namestniki pripomorejo k zastopanosti volivcev v odborih. Članek zato v svoji analizi upošteva tako polnopravna kot namestniška članstva.

---

³ Po Poslovniku EP postanejo poslanci člani posameznih odborov na predlog predsednika poslanske skupine (Poslovnik EP, 2017: člen 199).

⁴ Razen tega, da je število polnopravnih članstev in namestnikov omejeno, zahteva uspešno delo v odborih čas. To pomeni, da število odborov, v katerih je poslanec član, ni objektivni pokazatelj za oceno delovanja poslancev v EP. V kolikor si želimo proučiti aktivnosti ČEP, je potrebno analizirati aktivnosti, ki jih ti opravljajo v odborih. Med najbolj pomembne aktivnosti v odborih štejemo število poročil, za katere je posamezni poslanec odgovoren kot poročevalec (glej Keading, 2004).

⁵ Namestniki so aktivni v odborih, kjer so si želeli polnopravnega članstva, vendar jim to ni bilo dodeljeno (Mamadouh in Raunio, 2003: 338).

Ker je sestava odborov v rokah evropskih poslanskih skupin, morajo te upoštevati vsaj nacionalno (če že ne nacionalno-strankarsko) sestavo svojih evroposlancev (Deželan, 2004a: 203; Whitaker, 2011: 50–51; Yordanova, 2013: 41). Ker imajo slovenske strankarske delegacije v povprečju po enega člana v evropskih poslanskih skupinah (seštevek od 2004 do 2014), se članek osredotoča na nacionalno sestavo v evropskih poslanskih skupinah.⁶ Temu sledi pričakovanje, da člani iste nacionalne delegacije znotraj evropske poslanske skupine niso člani istega odbora. Zaradi tega predpostavljamo, *da v posameznih odborih ni več kot enega slovenskega predstavnika iste evropske poslanske skupine (Hipoteza 1)*. Ker so članstva v odborih razdeljena proporcionalno po poslanskih skupinah in nacionalnih delegacijah znotraj skupin, lahko sklepamo, da manj je fragmentarna ideološka pripadnost evroposlancev, izvoljenih v isti državi članici (tj. število nacionalnih strank), večja je verjetnost širokega članstva le-teh v odborih EP. Zaradi tega pričakujemo, *da manjše je število evroposlanskih skupin, v katere so slovenski evroposlanci vključeni, večje bo število odborov, v katerih so člani (Hipoteza 2)*. Pri tem moramo upoštevati članstvo slovenskih nacionalnih strank v evropskih političnih strankah, saj to določa, kateri poslanski skupini znotraj EP bodo izvoljeni slovenski kandidati pripadali. V šestem parlamentarnem obdobju so bili slovenski ČEP izvoljeni iz štirih nacionalnih strank in so bili zastopani v treh evropskih poslanskih skupinah. V sedmem obdobju so bili izvoljeni iz petih nacionalnih strank v tri evropske poslanske skupine. V osmem parlamentarnem obdobju so bili izvoljeni iz petih nacionalnih strank (vendar iz štirih list, zaradi skupne liste NSi in SLS) in zastopani v štirih evropskih poslanskih skupinah (glej Tabele 4–6). Glede na to pričakujemo, da so slovenski evroposlanci člani več odborov v šestem obdobju – v primerjavi s sedmim in osmim obdobjem.

Čeprav odbori zrcalijo politično podobo plenuma in kjer se le da tudi nacionalno, vodje poslanskih skupin in nacionalnih delegacij ne določajo članstva samo glede na politično in nacionalno pripadnost (McElroy, 2001: 19). Raziskave so namreč pokazale, da so pri določanju članstev v odborih pomembne tudi preference evroposlancev, definirane kot specialistična znanja oz. profesionalna, ekspertna znanja po področjih politik (Bowler in Farell, 1995; McElroy, 2006; Whitaker, 2001, 2011). To dokazujejo tudi anketni podatki EPRG (Farell in drugi, 2011), ki za različna parlamentarna obdobja kažejo, da sta osebni interes in ekspertna znanja bolj pomembna za poslance pri izbiri odbora kot pa odločitev poslanske skupine v EP ali odločitev nacionalne stranke (Whitaker, 2011: 62; Mamadouh in Raunio, 2003: 339; Yordanova, 2009: 254). V anketi EPRG (2006 in 2011) je do sedaj sodelovalo 11 slovenskih ČEP. Kljub skromnemu številu odgovorov odgovori

⁶ Od tega povprečja odstopa predusem SDS.

slovenskih ČEP ne odstopajo bistveno od drugih ČEP. Polovica vprašanih slovenskih ČEP je namreč odgovorila, da je osebni interes (zelo) pomemben pri izbiri odbora. Samo en slovenski ČEP je odgovoril, da so preference nacionalne stranke (zelo) pomembne pri izbiri odbora, medtem ko ni nihče navedel preference evropske poslanske skupine kot (zelo) pomembne.

Da poslanske skupine evropskih političnih strank do neke mere dopustijo svojim članom izbor odborov, ni nujno v nasprotju z njihovimi cilji. Razdelitev mest po ekspertnih znanjih koristi parlamentu kot celoti (Krehbiel, 1992). Specializacija namreč zmanjšuje negotovost v parlamentu za poslance, ki na posameznih področjih nimajo ekspertiz oziroma nimajo časa, da bi vse predloge na dnevnem redu podrobno proučili. Z razdelitvijo dela najbolj kompetentnim poslancem po področjih dela parlament krepi svojo moč proti izvršilni veji oblasti. Ker poslanci predloge proučijo v specializiranih odborih, ki s svojim članstvom tudi reflektirajo politično sestavo celotnega parlamenta, posamezni poslanci lahko zaupajo poročilu odbora, da izraža mnenje parlamenta glede na politično sestavo le-tega ter poveča uspeh stališč parlamenta glede na izvršno vejo oblasti (Cox in McCubbins, 2007). S specializacijo in razdelitvijo dela po področjih odbori torej opravljajo informacijsko funkcijo za vse člane parlamenta ter večajo uporabo znanj znotraj parlamenta. Če ekspertna znanja slovenskih ČEP prispevajo k informiranosti EP, lahko preverimo s hipotezo, da *članstvo slovenskih evropskih poslancev v odborih EP odseva njihova ekspertna znanja (Hipoteza 3)*.

S pregledom članstva v odborih dobimo tudi vpogled, o katerih politikah EU slovenski ČEP soodločajo z največjimi pristojnostmi, to se pravi, ne samo na ravni glasovanja v plenumu, ampak že v fazi odbora. Ker je število odborov večje od števila slovenskih evroposlancev, je za zastopanost volivcev toliko bolj pomembno, v katerih odborih so včlanjeni slovenski evroposlanci. Zato je smiselno proučiti članstvo slovenskih evroposlancev glede na vpliv in učinek posameznih odborov. Yordanova (2009) je v svoji kvalifikaciji odborov EP upoštevala vpliv le-teh v evropski zakonodaji, zadevah proračuna EU in distribuciji učinka odbora. Za operacionalizacijo vpliva je upoštevala delež zakonodajnih aktov, ki se obravnavajo po rednem postopku ali postopku za proračun. Več zakonodajnih aktov, kot jih posamezni odbor obravnava po rednem postopku ali postopku za proračun, bolj je odbor vpliven v EU-zakonodaji oziroma EU-proračunu.⁷ V primerjavi z drugimi zakonodajnimi postopki redni postopek daje evroposlancem največji zakonodajni vpliv. Redni postopek namreč določa, da zakonodajni predlog ni sprejet, če EP in Svet ne dosežeta kompromisa ali če ga EP v drugi obravnavi zavrne (289. in 294. člen Pogodbe o delovanju EU, PDEU). Po uvedbi

---

⁷ Proračunski postopek se uporablja samo v Odboru za proračun (BUDG), to pomeni, da je Yordanova BUDG uvrstila med bolj vplivne odbore.

Lizbonske pogodbe se redni postopek uporablja za predloge, ki so osnovani na 85 členih PDEU.

Glede na učinek razlikujemo med odbori, ki imajo pretežno regulativen učinek, pretežno distributiven učinek in mešanimi odbori (Yordanova, 2009: 256, Tabela 1). Distributivni odbori so tisti odbori, katerih učinki aktov vplivajo na specifičen del volilnega telesa oz. organizirane družbene interese, kot so kmetje, lokalne skupnosti in delovno prebivalstvo (Yordanova, 2009: 205). Ti odbori odločajo o regulativnem okviru za razdelitev sredstev iz EU-proračuna za Evropski sklad za regionalni razvoj (ESRR), Evropski socialni sklad (ESS), Kohezijski sklad (KS), Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja (EKSRP) in Evropski sklad za pomorstvo in ribištvo (ESPR). Glede na delež EU-sredstev, ki je namenjenih Sloveniji, je za Slovenijo še posebej pomembna kohezijska politika in nanjo vezani ESRR, ESS in KS.⁸ Slovenija nameni regionalnemu razvoju kar dve tretjini vseh evropskih sredstev (podatki za 2015, Evropski parlament, 2017). Strukturni skladi za regionalno politiko predstavljajo četrtno državnih kapitalskih izdatkov v Sloveniji in so povečali slovenski bruto domači proizvod za 2,5 % v obdobju 2007–13 (Evropska komisija, 2016a). EKSRP predstavlja petino porabe EU-sredstev v Sloveniji. Čeprav je delež evropskih sredstev iz EKSRP v Sloveniji manjši od strukturnih skladov za regionalno politiko, je dodana vrednost kmetijstva in stopnja zaposlenosti v kmetijstvu v slovenskem gospodarstvu nad povprečjem Evropske unije (Evropska komisija, 2016b). Manj pomemben je ESPR, kjer Slovenija v povprečju letno pridobi 3,5 milijonov evropskih sredstev (podatki za 2014–20, Evropska komisija, 2016c).

Slovenski razvoj je odvisen tudi od sredstev EU, zato je pomembno, da so slovenski evroposlanci člani odborov s pretežno distributivnim učinkom. Prek članstva evroposlanci sooblikujejo regulativni okvir strukturnih skladov. Članstvo v teh odborih koristi tudi strateški pripravi slovenske politike pred pogajanjem za novo evropsko finančno perspektivo, saj lahko pripomore k pridobitvi informacij za izoblikovanje pogajalskih pozicij, ki jih slovenska vlada lahko uporabi v Svetu (glej Scully, 2000). Ta članek analizira članstvo slovenskih evroposlancev na podlagi domneve, da je zaradi majhnega števila mandatov, kar onemogoča članstvo v vseh odborih EP, v slovenskem interesu, da so slovenski evroposlanci vključeni *v zakonodajno bolj vplivnih odborih, v BUDG in v odborih s pretežno distributivnim učinkom (Hipoteza 4)*. Glede na pomen skladov kohezijske politike in EKSRP za razvoj Slovenije pričakujemo, da so slovenski evroposlanci predvsem člani EMPL, REGI, AGRI, v katerih se o teh skladih tudi soodloča s Svetom.

⁸ Od 2004 se je delež evropskih sredstev, namenjen Sloveniji, povečal za 48 %, kar je nad povprečjem EU (Evropski parlament, 2017).

Podatki in metoda

Podatkih o članstvih v odborih so dostopni na spletni strani EP. Podatki so bili pridobljeni 30. aprila 2016 in obsegajo aktivnosti med 20. julijem 2004 (začetek šestega mandata) in 30. aprilom 2017 (tj. dostopno število podatkov v času pisanja). Podatki o ekspertnih znanjih izvirajo iz življenjepisov, ki so dostopni na omrežju (glej bazo podatkov Pegan, 2017). Za tiste ČEP, ki so predhodno delovali v DZ, so informacije o delu v DZ povzete iz pisnih poročilih DZ za posamezno mandatno obdobje (Državni zbor, 2016). Distribucijski odbori so operacionalizirani po Yordanovi (2009) (Tabela 1). Podatki o odstotku zakonodajnih predlogov, ki so sprejeti po rednem postopku, so osnova za operacionalizacijo zakonodajnih odborov (Evropski parlament, 2009, 2014). Tisti odbori, ki odločajo po rednem postopku v vsaj 8 % primerov, so operacionalizirani kot odbori z velikim zakonodajnim vplivom (Tabela 2). Ker statistike za osmo parlamentarno obdobje še niso dostopne, je zakonodajni vpliv odborov v osmem obdobju ocenjen glede na podatke iz šestega in sedmega obdobja. Podatki so analizirani s primerjavami deskriptivnih statistik in tabelami.

Tabela 1: UČINEK ODBOROV

Pretežno regulativni učinek	Mešani učinek	Pretežno distribucijski učinek
BUDG, TRAN, IMCO, JURI, AFET, DEVE, INTA, CONT, AFCO, PETI	ECON, ENVI, ITRE, LIBE, CULT, FEMM	EMPL, AGRI, PECH, REGI

Vir: Yordanova, 2009: 256.

Tabela 2: DELEŽ SPREJETIH AKTOV PO REDNEM POSTOPKU

Zakonodajni vpliv	Šesto obdobje	Sedmo obdobje
Velik (8 % in več)	ENVI, JURI, TRAN, ECON, LIBE	ENVI, ECON, LIBE, INTA, ITRE, JURI
Srednji (5 % do 8 %)	CULT, EMPL, ITRE, CULT, ITRE, IMCO	IMCO, TRAN, AGRI, EMPL
Majhen (pod 5 %)	AGRI, BUDG, CONT, AFCO, DEVE, FISH, AFET, INTA, REGI, FEMM	PECH, REGI, AFET, BUDG, CULT, DEVE

Vir: Evropski parlament (2009, 2014).

Slovenski ČEP

Evropske volitve so bile v Sloveniji organizirane leta 2004, 2009 in 2014 za šesto (2004–2009), sedmo (2009–2014) in osmo (2014–2019) parlamentarno obdobje. Poslanski mandat traja pet let, kolikor je dolgo tudi

posamično parlamentarno obdobje. Evropska zakonodaja določa največje število poslanskih mest ter uveljavlja proporcionalno razdelitev poslanskih mest po državah članicah. Po teh pravilih je Sloveniji leta 2004 pripadalo 7 od skupno 732 poslanskih mest (po vstopu Romunije in Bolgarije se je število poslancev povečalo na 785). Ko je decembra 2009 vstopila v veljavo Lizbonska pogodba, je Slovenija pridobila eno poslansko mesto in ima od takrat osem evroposlancev. Do 2014 so slovenski volivci izvolili 18 posameznikov iz osmih nacionalnih strank (TABELA 3).⁹ Skupno so izvoljeni poslanci člani štirih evropskih političnih strank oz. njihove poslanske skupine znotraj EP, in sicer Evropsko ljudsko stranko (Krščanski demokrati) (ELS), Skupino naprednega zavezništva socialistov in demokratov (S & D), Skupino zavezništva liberalcev in demokratov za Evropo (ALDE) in Skupino zelenih/Evropske svobodne zveze (Zeleni/ESZ). Več kot polovica slovenskih mandatov je pripadala ELS, in sicer 2 mandata NSi, 6 SDS in 1 SLS. Evropski ljudski stranki sledijo 4 poslanski mandati ALDE, in sicer 2 LDS, 1 Zares in 1 DeSUS; 3 poslanski mandati S&D, in sicer vsi ZLSD oz. SD; ter 1 poslanski mandat Skupine zelenih iz Liste Verjamem. V Tabelah 4–6 so navedena članstva slovenskih evroposlancev po odborih.

Tabela 3: SLOVENSKI ČEP

Ime	Priimek	Začetek	Zaključek*	Št. dni	Nac. stranka	Ev. pol. skupina	Mandat
Alojz	PETERLE	20/07/2004	30/04/2017	4485	Nsi	ELS	6, 7 in 8
Jelko	KACIN	20/07/2004	30/06/2014	3632	LDS	ALDE	6 in 7
Romana	JORDAN CIZELJ	20/07/2004	30/06/2014	3632	SDS	ELS	6 in 7
Tanja	FAJON	14/07/2009	30/04/2017	2665	SD	S&D	7 in 8
Milan	ZVER	14/07/2009	30/04/2017	2665	SFS	ELS	7 in 8
Ivo	VAJGL	14/07/2009	30/04/2017	2665	ZARES in Desus**	ALDE	7 in 8
Mojca	DRČAR MURKO	20/07/2004	13/07/2009	1819	LDS	ALDE	6
Ljudmila	NOVAK	20/07/2004	13/07/2009	1819	NSI	ELS	6
Mihael	BREJC	20/07/2004	13/07/2009	1819	SDS	ELS	6
Borut	PAHOR	20/07/2004	14/10/2008	1547	ZLSD in SD	S&D	6
Mojca	KLEVA KEKUŠ***	13/04/2011	30/06/2014	1174	SD	S&D	7
Patricija	ŠULIN	01/07/2014	30/04/2017	1034	SDS	ELS	8
Romana	TOMC	01/07/2014	30/04/2017	1034	SDS	ELS	8

⁹ SLS in NSi sta šteti kot dve stranki, čeprav sta na evropskih volitvah leta 2014 nastopili s skupno listo.

Ime	Priimek	Začetek	Zaključek*	Št. dni	Nac. stranka	Ev. pol. skupina	Mandat
Franc	BOGOVIČ	01/07/2014	30/04/2017	1034	SLS	ELS	8
Igor	ŠOLTES	01/07/2014	30/04/2017	1034	Verjamem	Zeleni	8
Zofija	MAZEJ KUKOVIČ	08/12/2011	30/06/2014	935	SDS	ELS	7
Zoran	THALER	14/07/2009	20/03/2011	614	SD	S&D	7
Aurelio	JURI****	07/11/2008	13/07/2009	248	SD	S&D	7

Vir: Evropski parlament (2017b).

* Do 30/04/2017.

** Poslanec Zaresa do 30/06/2014. Poslanec DeSUS-a od 01/07/2014.

*** Kleva Kekuš nadomesti Zorana Thalerja.

**** Aurelio Juri nadomesti Boruta Pahorja.

Tabela 4: ČLANSTVO V ODBORIH V ŠESTEM OBDOBJEM (2004/2009)

Ime	Priimek	Odbor	Vloga	Št. let
Mihael	BREJC	DROI	član	0.1
		LIBE	član	5.0
		SEDE	član*	5.0
		EMPL	namestnik	5.0
Mojca	DRČAR MURKO	ENVI	članica	5.0
		REGI	namestnica	5.0
Romana	JORDAN CIZELJ	DEVE	članica	2.4
		ITER	članica	5.0
		BUDG	namestnica	5.0
Aurelio	JURI	AFCO	član	0.6
		CONT	član	0.6
		AFET	namestnik	0.7
Jelko	KACIN	AFET	član	5.0
		TRAN	namestnik	5.0
Ljudmila	NOVAK	CULT	članica	5.0
		REGI	namestnica	5.0
Borut	PAHOR	AFCO	član	4.2
		CONT	član	4.1
		AFET	namestnik	4.2
Alojz	PETERLE	AFET	član	5.0
		DROI	član	5.0
		SEDE	član	0.1
		ENVI	namestnik	5.0

Vir: Evropski parlament (2017b).

* Brejc je od 31. 9. 2004 do 24. 10. 2004 bil namestnik SEDE odbora.

Tabela 7: PRIMERJAVA ČLANSTEV V ODBORIH EP

Odbor	Šesto parlamentarno obdobje		Sedmo parlamentarno obdobje		Osmo parlamentarno obdobje	
	Vsi	Slo. člani	Vsi	Slo. člani	Vsi	Slo. člani
AFCO	29	Pahor/Juri	29		25	
AFET	80	Kacin, Peterle	84	Kacin, Thaler, Peterle	71	Peterle, Vajgl
AGRI	56		47		45	Bogovič
BUDG	50		48	J. Cizelj	41	Šulin
CONT	40	Pahor/Juri	40		30	Soltes
CULT	37	Novak	36	Zver	31	Zver
DEVE	35	Jordan Cizelj	36	Vajgl	28	
DROI	35	Peterle, Brejc	35			
ECON	51		50		61	Tomc
EMPL	52		52	Brejc	55	Tomc
ENVI	68	D. Murko	68	Peterle	69	Jordan, Peterle
FEMM	40		39		35	Kleva Kekuš
IMCO	43		44		40	Šoltes
INTA	31		33		41	
ITRE	54	J. Cizelj	54	Jordan Cizelj	67	M. Kukovič
JURI	28		26		25	
LIBE	60	Brejc	60	Fajon	60	Fajon
PECH	37		37		25	
PETI	38		38		35	
REGI	56		56	Novak, Murko	43	Bogovič
SEDE	35	Brejc, Peterle	35			
TRAN	54		51	Kacin	49	Šulin

Vir: Evropski parlament (2017b).

Tabela 5: ČLANSTVO V ODBORIH V SEDMEM OBDOBJU (2009/2014)

Ime	Priimek	Odbor	Vloga	Št. let
Tanja	FAJON	LIBE	članica	5.0
		TRAN	namestnica	2.0
		AFET	namestnica	3.1
Romana	JORDAN CIZELJ	ITRE ENVI	članica namestnica	5.0 5.0
Jelko	KACIN	AFET EMPL TRAN	član namestnik namestnik	5.0 5.0 5.0
Mojca	KLEVA KEKUŠ	REGI ECON FEMM	članica namestnica namestnica	3.1 3.2 3.2
Zofija	M. KUKOVIČ	ENVI ITRE	članica namestnica	2.5 2.5
Alojz	PETERLE	AFET ENVI	član namestnik	5.0 5.0
Zoran	THALER	AFET ECON	član namestnik	1.7 1.7
Ivo	VAJGL	DEVE AFET SEDE	član namestnik namestnik	5.0 5.0 5.0
Milan	ZVER	CULT AGRI	član namestnik	5.0 5.0

Vir: Evropski parlament (2017b).

Tabela 6: ČLANSTVO V ODBORIH V OSMEM OBDOBJU (2014/2019)

Ime	Priimek	Odbor	Vloga	Št. let*
Franc	BOGOVIČ	REGI AGRI	član namestnik	2.8 2.8
Tanja	FAJON	LIBE AFET	članica namestnica	2.8 2.8
Alojz	PETERLE	AFET ENVI	član namestnik	2.8 2.8
Igor	ŠOLTES	IMCO CONT AFET PETI	član član namestnik namestnik	2.8 2.5 2.8 0.3
Patricija	ŠULIN	BUDG CONT TRAN	članica namestnica namestnica	2.8 2.8 2.8
Romana	TOMC	EMPL ECON	članica namestnica	2.8 2.8
Ivo	VAJGL	AFET EMPL	član namestnik	2.8 2.8
Milan	ZVER	CULT REGI	član namestnik	2.6 2.6

Vir: Evropski parlament (2017b).

* Do 30. 4. 2017

Ugotovitve

Iz Tabele 7 je razvidno, da – če upoštevamo obdobje od 2004 do 2017 – je članstvo slovenskih ČEP po odborih raznoliko. Slovenski poslanci so namreč od leta 2004 sodelovali v 19 odborih in pododborih EP od skupno 22.¹⁰ Samo v INTA, JURI in PECH Slovenija ni bila zastopana (za imena odborov glej Evropski parlament, 2017a).

Evropske poslanske skupine

Hipoteza 1 predvideva, da če je v isto evropsko poslansko skupino izvo-ljenih več slovenskih kandidatov, ne prihaja do prekrivanja članstva po odborih. V šestem obdobju sta med polnopravnimi člani odborov samo dva slovenska poslanca iz ELS člana istih odborov, in sicer Brejc in Peterle v DROI in SEDE (Tabela 4). V obeh primerih posamezno članstvo enega od dveh poslancev ni trajalo dlje kot 41 dni, kar pomeni, da prekrivanja članstva glede na poslansko skupino v šestem obdobju skorajda ni bilo.¹¹ Prekrivanje članstev znotraj ELS omogoča tudi dejstvo, da sta v šestem obdobju v ELS delovali dve slovenski stranki, in sicer NSi in SDS. Ko primerjamo polnopravne člane z namestniki, pridemo do istega zaključka. Medtem ko v osmem obdobju ni prekrivanj niti med člani niti med namestniki, trije poslanci ELS sodelujejo v odboru ENVI v sedmem obdobju, in sicer Mazej Kukovič kot članica in Jordan Cizelj ter Peterle kot namestnika. Prav tako je prišlo do dvojnega slovenskega članstva v Odboru za industrijo, tehnologijo in energijo (ITRE), v katerem je Jordan Cizelj delovala kot članica in Mazej Kukovič kot namestnica. V primeru Mazej Kukovič je do prekrivanja prišlo le za pol mandata, saj je postala ČEP po uvedbi Lizbonske pogodbe in spremembi števila mest v EP. V primeru slovenskih poslancev prihaja do prekrivanja članstev samo v največji slovenski nacionalni delegaciji (ELS). Taka razporeditev sicer ne koristi zastopanosti slovenskih volivcev po odborih EP, je pa v skladu z ugotovitvami, da je politična pripadnost v EP bolj pomembna od nacionalne (Hix in drugi, 2007). Ker je do prekrivanja polnopravnih članstev prišlo v eni poslanski skupini, v samo enem parlamentarnem obdobju, in to za kratek čas, podatki potrjujejo Hipotezo 1.

¹⁰ Ker je število pododborov v šestem, sedmem in osmem obdobju stalno, so pododbori vključeni v analizo. Preiskovalni odbori niso bili vključeni v analizo.

¹¹ Brejc in Peterle sta bila člana DROI oziroma SEDE med 13. 9. 2004 in 24. 10. 2004.

Raznolikost članstva po obdobjih

Hipoteza 2 je napovedala, da manjše je število evroposlanskih skupin, v katere so slovenski evroposlanci vključeni, večje je število odborov, v katerih so člani. To tudi pomeni, da manjše je število zastopanih nacionalnih strank znotraj EP, večja je raznolikost članstva slovenskih poslancev po odborih. V šestem obdobju so bili v Sloveniji izvoljeni kandidati iz štirih nacionalnih strank (SDS, NSi, LDS in SD) v tri evropske poslanske skupine (ELS, ALDE in S & D), v sedmem obdobju iz petih nacionalnih strank (SDS, NSi, Zares, LDS in SD) v tri poslanske skupine (ELS, ALDE in S & D) in v osmem iz šestih nacionalnih strank oz. petih list (SDS, NSi-SLS, DeSUS, SD in Verjamem! Lista Igorja Šoltesa) v štiri poslanske skupine (ELS, ALDE, S & D in Zeleni). Glede na volilne rezultate bi pričakovali, da so slovenski evroposlanci člani več različnih odborov predvsem v šestem in sedmem obdobju v primerjavi z osmim. Tabela 7 kaže, da je temu le deloma tako. V šestem obdobju so slovenski ČEP delovali v 14, v sedmem in osmem v 13 odborih.¹² Ta rezultat je delno presenetljiv glede na dejstvo, da je Slovenija v šestem obdobju imela le 7 evroposlanskih mandatov in ne 8. Končno sliko o raznolikosti članstva med slovenskim ČEP ne povečujejo niti menjave poslancev sredi šestega obdobja. Ko je mandat Pahorja leta 2008 prevzel Juri, je slednji deloval v istih odborih kot Pahor. Z nastopom mandata Kekuš Kleve namesto Thalerja v sedmem obdobju se je sicer število odborov, v katerih so slovenski ČEP sodelovali, povečalo, saj je Kleva Kekuš na novo postala članica oz. namestnica v REGI in Odboru za enakost spolov (FEMM). Čeprav se je število nacionalnih strank z evroposlancem povečalo s sedmega na osmo obdobje, to ni vplivalo na članstva slovenskih evroposlancev v odborih.

Dejstvo je, da trenutno nimamo zadostnih podatkov, da bi s statistično gotovostjo ocenili, kako izidi volitev vplivajo na članstva ČEP v odborih. Vendar se je po podatkih, ki jih imamo, raznolikost članstva slovenskih evroposlancev v odborih EP zmanjšala med šestim in sedmim parlamentarnim obdobjem (Tabela 7). To posledično pomeni, da se je zastopanost slovenskih volivcev v odborih EP znižala. Možno je, da se slovenski ČEP osredotočajo na substantivno delovanje v enem odboru (npr. s pisanjem poročil in podajanjem mnenj), kar je v skladu z informacijsko teorijo o delovanju v odborih (Krehbiel, 1992). Ali gre za premik iz raznolikosti v substantivno članstvo, lahko dokaže samo analiza dejanskih aktivnosti slovenskih evroposlancev znotraj odborov. Glede na kvaliteto podatkov lahko sklepamo, da število strank, iz katerih so evroposlanci izvoljeni, ne vpliva bistveno na raznolikost članstva evroposlancev v odborih EP. Ni dokazov, da Hipoteza 2 drži.

---

¹² Članstvo v odborih se voli na začetku in na polovici obdobja. Dodatne spremembe so na primer mogoče, če poslanec odstopi, ni več član evropske poslanske skupine ali se upokoji.

Ekspertna znanja

Pregled življenjepisov slovenskih ČEP ponuja informacije o ekspertnih znanj, s katerimi lahko razložimo posamezno članstvo (Pegan, 2017). Večino članstev lahko razložimo z delovnimi izkušnjami in razvitimi strokovnimi znanji posameznikov, in sicer v 47 primerih od skupno 53 (vključno z namestniškimi mesti). Ekspertno znanje, pridobljeno na državni ravni, je razvidno predvsem v odborih, ki se tematsko osredotočajo na mednarodne zadeve (AFET, DROI, SEDE in DEVE). Z izjemo Jordan Cizljeve, Fajonove in Šoltesa so bili vsi preostali ČEP v teh odborih (Brejc, Juri, Kacin, Peterle, Thaler, Vajgl in Pahor) člani Odbora za zunanje zadeve v DZ (Kacin, Thaler in Vajgl so mu predsedovali). Trije so bili zunanji ministri (Peterle, Thaler in Vajgl). Ministrske izkušnje na področjih delovanja v EP imajo še Kukovič Mazej (ministrica za zdravje/ENVI), Kacin (minister za obrambo/SEDE), Zver (minister za šolstvo in šport/EDUC), Bogovič (minister za kmetijstvo/REGI) in Brejc (minister za delo/EMPL). Peterle je bil predsednik vlade RS in Pahor predsednik DZ RS.¹³ Pet ČEP je tudi delovalo na regionalni in lokalni ravni (Novak in Bogovič kot župana, Jordan Cizelj, Kleva Kekuš in Šulin kot občinske svetnice) in v primeru treh (Novak, Bogovič in Kleva Kekuš) se to odraža v članstvu REGI. Večina slovenskih ČEP ima bogate nacionalne politične izkušnje na najvišji ravni, kar jih razlikuje od ČEP iz starejših držav članic v EU-15 (Deželan, 2004: 210).

Vsi člani slovenskih ČEP v REGI imajo poklicno osnovo, izjema je Drčar Murko. Med tistimi, katerih poklicne izkušnje se ne ujemajo s članstvom v odborih EP, so še Brejc (LIBE), Fajon (LIBE in TRAN), Juri (CONT), Kacin (TRAN in EMPL), Kleva Kekuš (ECON), Pahor (CONT), Šoltes (IMCO in AFET), Šulin (TRAN), Vajgl (EMPL), Jordan Cizelj (DEVE) in Zver (REGI in AGRI).¹⁴ Teh članstev ne moremo prepisati dokumentiranim interesom in poklicnim izkušnjam, sklepamo lahko, da so rezultat preferenc bodisi evropskih poslanskih skupin bodisi nacionalnih strank.

Čeprav je večina ČEP pred nastopom mandata v EP imela poklicne izkušnje bodisi v nacionalni ali lokalni politiki, to ne drži za Drčar Murko, Fajonovo in Šoltesa. Prvi dve sta novinarki in glede na to bi pričakovali, da bosta sodelovali v odboru CULT, saj je ta po Poslovníku pristojen za politiko obveščanja in medijev (za opis pristojnosti odborov glej Prilogo 5 v EP Poslovník, 2017). Vendar nista sodelovali v tem odboru. Drčar Murko je še poleg omenjenega REGI sodelovala v ENVI, kjer bi njeno članstvo lahko osmislili s podatkom, da je v 80-ih letih delovala v okoljevarstvenih gibanjih. Seznam njenih objav sicer priča, da je bila kot novinarka dejavna

¹³ Pahor je postal predsednik vlade RS leta 2009 po delu v EP.

¹⁴ Fajon (TRAN) in Jordan Cizelj sta v posameznih odborih delali samo polovico mandata.

na področju kulture, države in mednarodnih odnosov. Prav tako ni veliko podatkov o ekspertnih znanjih Fajonove s področja LIBE in TRAN. Članstvo Fajonove v AFET lahko pripišemo njenemu novinarskemu delu v zunanje-politični redakciji, delu dopisnice in magistreriju iz mednarodnih odnosov. Tako kot Drčar Murko in Fajonova tudi Šoltes pred EP ni nikoli zasedal voljene politične funkcije, vendar je opravljal državniške funkcije. Bil je namreč predsednik Računskega sodišča, direktor Urada za javna naročila ter član Državne revizijske komisije. Zaradi teh funkcij Šoltesovo članstvo v Odboru za proračunski nadzor (CONT) ni presenetljivo. Manj dokumentiranih kompetenc ima Šoltes za AFET in Odbor za notranji trg (IMCO). Med poslanci, ki so sicer v preteklosti zasedali voljene politične funkcije, je potrebno izpostaviti predvsem članstvo Jordan Cizljeve v ITER, saj le-to lažje pripišemo njeni profesionalni karieri kot izkušnjam iz lokalne politike. Zanimivo je tudi članstvo Mazej Kukovičeve v ITER, ki ga spet lažje povežemo z njenim profesionalnim znanjem zunaj politike. Mazej Kukovič in Thaler sta edina, ki sta več let delovala v zasebnem sektorju.

Podatki kažejo, da članstva slovenskih evropsolancev zrcalijo njihova ekspertna znanja. Glede na ugotovitve lahko sklepamo, da slovenski evropsolanci v večini opravljajo informacijsko funkcijo za ostale člane EP. Podatki potrjujejo Hipotezo 3.

Učinek in vpliv odborov

Hipoteza 4 predpostavlja, da je članstvo v odborih s pretežno distribucijskimi in večjimi zakonodajnimi učinki v interesu volilnega telesa v Sloveniji in njenih državljanov kot protiutež manjšemu številu EP-mandatov. Slovenski evropsolanci so bili doslej člani v vseh pretežno distribucijskih odborih, razen PECH, kar ni presenetljivo glede na velikost slovenske ribiške panoge v primerjavi z drugimi državami. Večina članstev je bila namestniških in ne polnopravnih. V šestem obdobju Slovenija ni imela niti enega polnopravnega člana med pretežno distribucijskimi odbori, v sedmem obdobju je imela enega, in to le po odstopu Thalerja in nastopu mandata poslanke Kleva Kekuš (REGI). V osmem obdobju so slovenski evropsolanci polnopravni člani v REGI (Bogovič) in EMPL (Tomc) ter namestniki v AGRI (Bogovič) (Tabela 6). Na splošno so slovenski evropsolanci bolj pogosto reprezentirani v EMPL in REGI kot pa v AGRI. REGI je odbor, ki soodloča pri sprejemanju zakonskega okvira največjega dela proračuna strukturnih skladov.

Glede na zakonodajni vpliv so slovenski evropsolanci člani predvsem v ENVI (Drčar Murko, Mazej Kukovič, Jordan Cizelj in Peterle) in LIBE (Brejc in Fajon). V JURI, ki je eden izmed zakonodajno pomembnejših odborov, ni deloval še nihče (Tabela 2). Podobna slika se kaže v ECON, kjer smo do sedaj

imeli samo namestnika (Kleva Kekuš in Tomc). Večina slovenskih evropsancev deluje v odborih, kjer se v manj kot 8 % primerov odloča z navadnim postopkom, med njimi je največ tistih, ki delujejo v AFET. Kar zadeva Odbor za proračun (BUDG) so bili slovenski poslanci v dobrem položaju predvsem v prvi polovici osmega obdobja, ko je bila Šulinova podpredsednica BUDG in Šoltes podpredsednik CONT. V sedmem obdobju slovenski ČEP niso bili člani ne BUDG ne CONT. V šestem obdobju smo imeli eno namestnico v BUDG in enega člana v CONT.

Iz podatkov je razvidno, da se je med letoma 2004 in 2016 članstvo v distribucijskih odborih povečalo. Manj pogosto so slovenski evropslanci vključeni v delovanje pretežno zakonodajnih odborov in odbora za proračun. Hipoteza 4 je le delno potrjena.

Sklep

Članek je na podlagi štirih izhodiščnih hipotez obravnaval aktivnost slovenskih ČEP glede na članstvo v odborih EP. Slovenija je zaradi svojega števila mandatov v EP v slabšem položaju glede zagotavljanja zastopanosti slovenskih volivcev v odborih EP in posledično v odločevalnem procesu EP. Kot protitež temu položaju članek zastavlja štiri hipoteze. Hipoteza 1 pravi, da slovenski evropslanci iste evropske poslanske skupine delujejo v različnih odborih. Hipoteza 2 povezuje večjo raznolikost članstva v odborih z manj številčno strankarsko pripadnostjo izvoljenih evropsancev. Hipoteza 3 trdi, da članstvo slovenskih evropskih poslancev v odborih EP odseva njihova strokovna znanja. Po hipotezi 4 so slovenski evropslanci člani v zakonodajno bolj vplivnih odborih, v BUDG in v odborih s pretežno distributivnim učinkom.

Podatki kažejo, da razen v ELS, in to v omejenem časovnem okviru, slovenski poslanci delujejo v različnih odborih. Hipoteza 1 je potrjena. Podatki iz šestega in sedmega obdobja nakazujejo trend, da se z večanjem števila nacionalnih strank z evropslancem zmanjšuje raznolikost članstva v odborih EP. Ta trend sicer ni potrjen v osmem obdobju, ki se zaključuje junija 2019. Podatki ne potrjujejo hipoteze 2. Večina slovenskih evropsancev deluje v odborih, v katerih se le manjši del zakonodaje sprejema po navadnem postopku. Med temi odbori prednjači predvsem AFET, kjer je doslej delovalo 8 slovenskih ČEP od 18 izvoljenih. Da članstvo v odborih odsevajo ekspertna znanja slovenskih evropsancev, potrjujejo tudi druga strokovna znanja slovenskih evropsancev. Podatki potrjujejo hipotezo 3 in delno tudi hipotezo 4.

V primerjavi s plenarnim zasedanjem je sestava odborov v EP pomembna, ker ti predstavljajo osrednji odločevalni prostor o politikah EU v EP. V okviru tradicionalnega razumevanja demokratične zastopanosti, po

katerem so odbori element predstavnštva, je pomembno razumeti, kako so slovenski evroposlanci umeščeni v ta prostor. Hipoteze in podatki v tem članku kažejo, da – kljub temu da je slovenskih evroposlancev manj, kot je odborov v EP – članstvo slovenskih evroposlancev v odborih kar se da pozitivno prispeva k zastopanosti volivcev.

Ekspertna znanja slovenskih evroposlancev so doslej pozitivno vplivala na njihova članstva v odborih s pretežno distributivnim učinkom. Hkrati je večina slovenskih evroposlancev do sedaj delovala v odborih, v katerih se le manjši del zakonodaje sprejema po navadnem postopku. Glede na povezavo med članstvi in ekspertnimi znanji, lahko trdimo, da bodo volivci zastopani v večjem številu odborov EP, ko bodo prvi izvolili več kandidatov s specialističnimi znanji na področjih zakonodajno vplivnih odborov.

Ta analiza predstavlja le kontekst in podlago za nadaljnje raziskovanje aktivnosti slovenski ČEP. Članek se je izrecno osredotočil na zastopanost volivcev v odborih EP v smislu števila odborov, katerih člani so evroposlanci. Izvzeta iz te analize je substantivna dejavnost slovenski evroposlancev v odborih. Več informacij o pomenu delovanja slovenskih ČEP lahko pridobimo z analizo vodstvenih položajev (predsedniki in podpredsedniki odborov, poročevalci, koordinatorji odborov ipd.) in delovnih aktivnosti (poročila) v odborih. K študiju sestave odbora lahko pomembno prispevajo tudi raziskave o izbiri kandidatov, ki jih nacionalne stranke ponujajo slovenskemu volilnemu telesu. Ugotovitve tega članka lahko podkrepi primerjava članstva evroposlancev v odborih EP, ki bi zajela vse evroposlance manjših držav članic.

LITERATURA

- Benton, Meghan in Meg Russell (2013): *Assessing the Impact of Parliamentary Oversight Committees: The Select Committees in the British House of Commons*. *Parliamentary Affairs* 66 (4): 772–797.
- Bowler, Shaun in David M. Farrell (1995): *The Organizing of the European Parliament: Committees, Specialization and Co-Ordination*. *British Journal of Political Science* 25 (2): 219–243.
- Cox, Gary M. in Matthew D. McCubbins (2007): *Legislative Leviathan: Party Government in the House*. New York: Cambridge University Press.
- Deželan, Tomaž (2004a): *Delovanje slovenskih evroposlancev in posredno slovenskih parlamentarnih političnih strank v Evropskem parlamentu*. V Miro Haček in Dane Zajc (ur.), *Slovenija v EU: zmožnosti in priložnosti*, 193–215. Ljubljana: FDV.
- Deželan, Tomaž (2004b): *Slovenian Parliamentary Political Parties in the European parliament. Outline of Eurodeputy Behaviour*. V Ladislav Cabada in Alenka Krašovec (ur.), *Europeanisation of National Political Parties*, 198–218. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk.
- Farrell, David, Simon Hix in Roger Scully (2011): *EPRG MEP Survey Dataset: 2011*

- Release. Dostopno preko <http://www2.lse.ac.uk/government/research/res-groups/EPRG/MEPSurveyData.aspx> (6. 11. 2016).
- Fink-Hafner, Danica in Tomaž Deželan (2004): Poslanske skupine v evropskem parlamentu: nacionalne in evropske vezi. V Danica Fink Hafner (ur.), *Evropske stranke in strankarski sistem na ravni Evropske unije*, 89–114. Ljubljana: FDV.
- Fink-Hafner, Danica in Tomaž Deželan (2015): The 2009 European Elections in Slovenia. V D. M. Viola (ur.), *The Routledge handbook of European elections*, 471–490. London: Routledge.
- Hix, Simon in Bjørn Høyland (2014): Political Behaviour in the European Parliament. V Shane Martin, Thomas Saalfeld and Kaare W. Strøm (ur.), *The Oxford Handbook of Legislative Studies*. Oxford: Oxford University Press.
- Hix, Simon, Abdul G. Noury in Gérard Roland (2007): *Democratic Politics in the European Parliament*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Igličar, Albin (2009): Nekateri vidiki zakonodajnega delovanja poslancev Državnega zbora v mandatnem obdobju 2004–2008. *Teorija in praksa* 46 (1–2): 146–160.
- Kajnič Lange, Sabina (2015): Slovenian Parliament and EU Affairs: Strong Formal Powers Awaiting Interest and Capacity to be Used. V Heffler, Claudia, Christine Neuhold, Olivier Rozeberg in Julie Smith (ur.): *The Palgrave Handbook of National Parliaments and the European Union*. Basingstoke in New York: Palgrave, 649–667.
- Krašovec, Alenka (2010): *Volitve v Evropski parlament 2009*. Knjižna zbirka Politika, 2. Ljubljana: FDV.
- Krehbiel, Keith (1992): *Information and Legislative Organisation*. Ann Arbor: The University of Michigan Press.
- Kustec Lipicer, Simona (2007): (Ne)učinkovitost izborne kampanje za izbore u Evropski parlament 2004 u Sloveniji. *Politička misao* 44 (3): 67–84.
- Kustec Lipicer, Simona (2010): *Politične vsebine in volilna kampanja: slovenska izkušnja z volitev v Evropski parlament 2009*. Knjižna zbirka Politika. Ljubljana: FDV.
- Lončar, Lovro (2009): *Državni zbor v času priprav in izvedbe predsedovanja Republike Slovenije Svetu Evropske unije*. *Uprava* 7 (2): 117–137.
- Mamadouh, Virginie in Tapio Raunio (2003): The Committee System: Powers, Appointment and Report Allocation. *Journal of Common Market Studies* 41 (2): 333–51.
- Mattson, Ingvar in Kaare Strøm (1995): *Parliamentary Committees*. V Doring, Herbert (ur.): *Parliaments and Majority Rule in Western Europe*. New York: St Martins.
- McElroy, Gail (2001): *Committees and Party Cohesion in the European Parliament*. *EPRG Working Paper* 7: 1–44.
- McElroy, Gail (2006): *Committee Representation in the European Parliament*. *European Union Politics* 7 (1): 5–29.
- Neuhold, Christine (2001): The 'Legislative Backbone' keeping the Institution upright? *European Integration online Papers* 5 (10): 1–29.
- Pegan, Andreja (2017): *Življenjepisi slovenskih ČEP*. Dostopno preko <http://www.pegan.org/wp-content/uploads/2017/06/Zivljenjepisi.pdf> (28. 6. 2017).

- Pitkin, F. Hanna (1967): *The Concept of Representation*. Berkeley: University of California Press.
- Poslovnik EP (2017): Poslovnik za osmo obdobje, januar 2017. Dostopno preko <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//NONSGML+RULES-EP+20170116+0+DOC+PDF+V0//SL&language=SL> (22. 5. 2017).
- Scully, Roger (2000): *Democracy, legitimacy and the European Parliament*. V Green Cowles, Maria and Smith, Michael (ur.): *The State of the European Union: Risks, Reform, Resistance, and Revival*, 228–245. Oxford: Oxford University Press.
- Strøm, Kaare (1998): *Parliamentary Committees in European Democracies*. *Journal of Legislative Studies* 4 (1): 21–59.
- Urbinati, Nadia in Mark E. Warren (2008): *The Concept of Representation in Contemporary Democratic Theory*. *Annual Review of Political Science* 11: 384–412.
- Vehar, Primož (2004): *Državni zbor po 1. maju – igralec ali zgolj statist na evropskem prizorišču*. *REVUS* 2, 116–131.
- Vehar, Primož (2007): *The National Assembly of the Republic of Slovenia and EU affairs before and after accession*. V O'Brennan, John in Tapio Raunio (ur.): *National Parliaments within the Enlarged European Union*. London in New York: Routledge.
- Whitaker, Richard (2005): *National Parties in the European Parliament. An influence in the Committee System*. *European Union Politics* 6 (1): 5–28.
- Whitaker, Richard (2011): *The European Parliament's Committees: National Party Influence and Legislative Empowerment*. London in New York: Routledge.
- Yordanova, Nikoleta (2009): *The Rationale behind Committee Assignment in the European Parliament Distributive, Informational and Partisan Perspectives*. *European Union Politics* 10 (2): 253–280.
- Yordanova, Nikoleta (2013): *Organising the European Parliament: The Role of the Committees and their Legislative Influence*. Colchester: ECPR Press.
- Zajc, Drago (2006): *Sposobnost slovenskega parlamenta sodelovati v procesu odločanja EU*. *Uprava IV* (1): 7–25.
- Zajc, Drago (2008): *National Parliaments of the New Member Countries in the EU – Adaptation of the Slovene National Assembly to the New Challenges*. *Politička misao XLV* (5): 3–22.
- Zajc, Drago (2000): *Parlamentarno odločanje*. Ljubljana: Založba FDV.

VIRI

- Državi zbor (2014): *Poročilo o delu Državnega zbora v mandatnem obdobju 2011–2014*. Ljubljana: Državni zbor.
- Državni zbor (2016): *Poročila o delu Državnega zbora*. Dostopno preko <http://www.dz-rs.si/wps/portal/Home/deloDZ/Publikacije/PorocilaDZ> (12. 11. 2016).
- Evropska komisija (2016a): *Country Report Slovenia*. Bruselj: Evropska komisija. Dostopno preko http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/evaluation/pdf/expost2013/wp1_sl_report_en.pdf (16. 5. 2017).
- Evropska komisija (2016b): *Slovenia*. Dostopno preko http://ec.europa.eu/agriculture/sites/agriculture/files/cap-in-your-country/pdf/sl_en.pdf (16. 5. 2017).
- Evropska komisija (2016c): *Dodeljena finančna sredstva po državah članicah*.

- Dostopno preko <https://ec.europa.eu/fisheries/sites/fisheries/files/docs/body/overall-table-2014-2020.xls> (16. 5. 2017).
- Evropski parlament (2009): Poročilo EP o dejavnostih o soodločanju in v spravnem postopku 2004–2009. Dostopno preko http://www.europarl.europa.eu/code/about/activity_reports_en.htm (30. 10. 2016).
- Evropski parlament (2014): Poročilo EP o dejavnostih o soodločanju in v spravnem postopku 2009–2014. Dostopno preko http://www.europarl.europa.eu/code/about/activity_reports_en.htm (30. 10. 2016).
- Evropski parlament (2015): EU Spending by Country. Dostopno preko http://www.europarl.europa.eu/external/html/budgetataglance/default_en.html#slovenia (16. 5. 2017).
- Evropski parlament (2017a): Seznam odborov. Dostopno preko <http://www.europarl.europa.eu/committees/sl/parliamentary-committees.html> (27. 6. 2017).
- Evropski parlament (2009): Poročilo EP o dejavnostih o soodločanju in v spravnem postopku 2004–2009. Dostopno preko http://www.europarl.europa.eu/code/about/activity_reports_en.htm (30. 10. 2016).
- Evropski parlament (2014): Poročilo EP o dejavnostih o soodločanju in v spravnem postopku 2009–2014. Dostopno preko http://www.europarl.europa.eu/code/about/activity_reports_en.htm (30. 10. 2016).
- Evropski parlament (2017b): Poslanci EP. Dostopno preko <http://www.europarl.europa.eu/meps/sl/search.html?country=SI> (30. 4. 2017).